

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра соціології

Затверджено

На засіданні кафедри соціології
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри _____

д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

Силабус з навчальної дисципліни
«Порівняльний аналіз соціальних капіталів локальних спільнот»,
що викладається в межах ОПП Соціологія
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 054 Соціологія

Львів 2023

Назва дисципліни	Порівняльний аналіз соціальних капіталів локальних спільнот
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якими закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 054 «Соціологія»
Викладачі дисципліни	Демків Олег Богданович, к.с.н., доцент, доцент кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: oleh.demkiv@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://clio.lnu.edu.ua/employee/demkiv-o-b Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 318
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Згідно графіку консультацій (вул. Університетська, 1, головний корпус Львівського національного університету імені Івана Франка, історичний факультет, III поверх, ауд. № 319), а також у день проведення семінарських занять. Також можливі онлайн консультації через засоби віддаленого відео- й аудіозв'язку та емейлінг на електронну адресу викладача
Сторінка дисципліни	https://clio.lnu.edu.ua/course/porivnialnyy-analiz-sotsialnykh-kapitaliv-lokalnykh-spilnot
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Порівняльний аналіз соціальних капіталів локальних спільнот» є дисципліною вільного вибору зі спеціальності 054 «Соціологія» для освітньої програми «Соціологія», яка викладається у 1 семестрі в обсязі 4,5 кредити ЄКТС
Коротка анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Порівняльний аналіз соціальних капіталів локальних спільнот» є складовою циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», виступає одним із аспектів практичної підготовки фахівця-соціолога. Предметом дисципліни є особливості функціонування локальних спільнот із перспективи теорії соціального капіталу та з увагою до структурних і змістових складових цього явища (соціальних мереж, цінностей та довіри). Вивчається взаємозв'язок капіталогенеруючих структур локального рівня із рівнем якості життя, безпекою, соціальною підтримкою та громадською активністю на рівні локальних спільнот.
Мета та цілі дисципліни	Метою даного навчального курсу є надання теоретичних знань і набуття практичних навичок вивчення функціонування локальних спільнот із перспективи теорії соціального капіталу. Завданням вивчення дисципліни «Порівняльний аналіз соціальних локальних спільнот» є надання ґрунтовних знань у сфері соціального формування та функціонування локальних спільнот із перспективи соціального капіталу.
Коментар: Основна література - 3-5 базових підручників, посібників, необхідні нормативно-правові акти, стандарти	Основна література: 1. Грицаєнко, М. І., & Грицаєнко, Н. И. (2017). Соціальний капітал територіальних громад та їх об'єднань. Електронне наукове видання з економічних наук «Modern Economics», №4 (2017) с. 63-74 URL: http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2523/1/grytsaenko.pdf 2. Грицаєнко, М. І. (2017). Місце соціального капіталу у формуванні та об'єднанні територіальних громад. Бизнес Информ, (8 (475)), 116-123. 3. Гірман, О. (2017). Соціальний капітал як ресурс регіонального розвитку. Державне управління та місцеве самоврядування, (4), 62-69. 4. Serageldin, I., & Grootaert, C. (2017). Defining social capital: an

<p style="text-align: center;">Література для вивчення дисципліни</p>	<p>integrating view 1. In Evaluation and Development (pp. 201-217). Routledge.</p> <p>5. Halstead, J. M., Deller, S. C., & Leyden, K. M. (2022). Social capital and community development: Where do we go from here? Community Development, 53(1), 92-108.</p> <p>Додаткова література:</p> <p>1. Wojciechowska, M. D. (2021). The role of public libraries in the development of social capital in local communities—a theoretical study. Library management, 42(3), 184-196.</p> <p>2. Hoi, C. K., Wu, Q., & Zhang, H. (2018). Community social capital and corporate social responsibility. Journal of Business Ethics, 152, 647-665.</p> <p>3. Engbers, T. A., Thompson, M. F., & Slaper, T. F. (2017). Theory and measurement in social capital research. Social Indicators Research, 132, 537-558.</p> <p>4. Sampson, R. J., & Graif, C. (2017). Neighborhood social capital as differential social organization resident and leadership dimensions. In Social, Ecological and Environmental Theories of Crime (pp. 217-244). Routledge.</p> <p>5. Eriksson, M., Santosa, A., Zetterberg, L., Kawachi, I., & Ng, N. (2021). Social Capital and Sustainable Social Development – How Are Changes in Neighbourhood Social Capital Associated with Neighbourhood Sociodemographic and Socioeconomic Characteristics?. Sustainability, 13(23), 13161.</p> <p>6. Christoforou, A. (2017). Social capital and local development in European rural areas: theory and empirics. Social Capital and Local Development: From Theory to Empirics, 43-60.</p>
<p style="text-align: center;">Обсяг курсу</p>	<p>Загальний обсяг 135 академічних годин. З них: зокрема 32 годин аудиторних занять (16 годин лекційних і 16 годин практичних занять) та 103 години самостійної роботи)</p>
<p style="text-align: center;">Очікувані результати навчання</p>	<p>В результаті успішного проходження курсу студент буде:</p> <p><i>Знати:</i></p> <p>Історико-соціальну генезу теорії соціального капіталу; Особливості авторських інтерпретацій соціального капіталу провідними дослідниками (П. Бурдьє, Дж. Коулман, Р. Патнам); Структуру соціального капіталу та функції його структурних елементів; Наявні методики емпіричного дослідження соціального капіталу; Роль об'єднань громадян у розвитку соціального капіталу; Особливості прояву соціального капіталу на рівні регіону та локальної спільноти.</p> <p><i>Вміти:</i></p> <p>Аналізувати історичні приклади функціонування локальних спільнот із соціологічної перспективи та із залученням теорії соціального капіталу; Застосовувати методи емпіричного соціологічного дослідження функціонування локальних спільнот; Визначати потенціал та труднощі розвитку соціального капіталу локальних спільнот.</p>
<p style="text-align: center;">Ключові слова</p>	<p>Соціальний капітал. Локальні спільноти. Соціальні мережі. Мережі соціальної підтримки. Громадські об'єднання. Об'єднуючий та сполучаючий соціальний капітал.</p>
<p style="text-align: center;">Формат курсу</p>	<p>Очний</p>
<p style="text-align: center;">Теми</p>	<p>Детально див. Додаток «Схему курсу»**</p>
<p style="text-align: center;">Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Залік в кінці семестру.</p>
<p style="text-align: center;">Пререквізити</p>	<p>Немає</p>
<p style="text-align: center;">Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Презентації, колаборативне навчання (форми – групова робота і спільні обговорення, тьюторський супровід), проектно-орієнтоване навчання, дискусія.</p>
<p style="text-align: center;">Необхідне обладнання</p>	<p>Комп'ютер з доступом до Інтернет</p>

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання поточної успішності проводиться за 100-бальною шкалою Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Участь у практичних заняттях – 40 % семестрової оцінки; максимальна кількість 40 балів; • Дві індивідуальні презентації – 60 % семестрової оцінки; максимальна кількість 30 балів (x2). <p>Оцінювання знань студентів завершується заліком та проводиться протягом семестру за такими видами робіт:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>активність студента на занятті (участь у дискусіях, доповнення)</i> – від 0 до 5 балів (максимально може отримати 40 бали за семестр 2. <i>індивідуальні презентації</i> (максимальна кількість балів 30). Презентація полягає у представленні соціологічного аналізу особливостей формування та функціонування соціального капіталу локальних спільнот в конкретно-історичному, соціальному та інституційному контексті <p>Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, втручання в роботу інших студентів становлять, однак не обмежують прикладів можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відповідно, жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу та інформують викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом для їх виконання та своєчасного оцінювання.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані в поточному навчанні, бали за індивідуальні презентації. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Завдання для самостійної підготовки</p>	<p>Теми рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорія соціального капіталу: внесок у вивчення П. Бурдьє, Дж. Коулмена, Р. Патнама 2. Поняття капіталогенеруючих структур соціального капіталу 3. Особливості традиційних, сучасних та гібридних капіталогенеруючих структур соціального капіталу 4. Інструментарій емпіричного соціологічного дослідження соціального капіталу 5. Соціальний капітал спільнот мігрантів 6. Соціальний капітал, демократія та інституційна ефективність 7. Р. Патнам про колективну соціальну дію, соціальний капітал та демократію 8. Особливості соціального капіталу на регіональному рівні за Р. Патнамом 9. Розвиток соціального капіталу як передумова політичної активності 10. Самоорганізація на локальному рівні в різних соціальних контекстах 11. Роль держави у формуванні соціального капіталу: українські та глобальні виміри 12. Проблемні (тіньові) аспекти соціального капіталу 13. Інструментарій емпіричного виміру соціального капіталу 14. Ціннісний вимір соціального капіталу

	15. Програми стимулювання розвитку соціального капіталу
Опитування	Анкету-оцінку для оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Додаток. Схема курсу «Моделі соціальної політики»

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)		Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
		Лекційне	Практичне			
1,2/16 год.	Тема 1. Теоретичні засади теорії соціального капіталу	1.1. Визначення соціального капіталу 1.2. Внесок у вивчення соціального капіталу П. Бурдьє 1.3. ... Дж. Коулмена 1.4. ... Р. Патнема	Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова: 1,2,3	Самостійна робота – 12 год. опрацювання літератури та джерел за темою заняття	1-й, 2-й тиждень
3,4/16 год.	Тема 2. Мережевий вимір соціального капіталу.	2.1.Типи та характеристики соціальних мереж. 2.2.Домодерні та модерні соціальні мережі	Практичне заняття (групова робота, дискусія, тьюторський супровід) – 2год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова: 1,2,3	Самостійна робота – 12год. опрацювання літератури та джерел за темою заняття	3-й, 4-й тиждень
5,6/16 год.	Тема 3. Локальна спільнота.	3.1. Види спільнот: соціологічний дискурс 3.2. Вивчення локальних спільнот у чиказькій школі соціології	Практичне заняття (групова робота, дискусія, тьюторський супровід) – 2год.	Основна: 2, 3, 5 Додаткова: 1,2,4,5	Самостійна робота – 12 год. опрацювання літератури та джерел за темою заняття	5-й, 6-й тиждень
7,8/16 год.	Тема 4. Виміри функціонування локальних спільнот.	4.1. Поняття мережевої довіри 4.2.Неформальний соціальний контроль 4.3. Обмін ресурсами та мережі взаємодопомоги у локальних спільнотах 4.4. Колективна дія	Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2год.	Основна: 2, 3 Додаткова: 1,2,4,5	Самостійна робота – 12 год. опрацювання літератури та джерел за темою заняття	7-й, 8-й тиждень
9,10/16 год.	Тема 5.	5.1. Локальні спільноти у дзеркалі	Практичне заняття (групова робота,	Основна: 2, 3 Додаткова: 1,2,5	Самостійна робота –	9-й, 10-й тиждень

	Історико-соціологічний вимір вивчення локальних спільнот	історичної соціології 5.2. Спільноти українських мігрантів першої хвилі	дискусія, тьюторський супровід) – 2 год.		12год. Виконання індивідуального завдання	
11,12/1 6 год.	Тема 6. Приклади вивчення дисфункційних локальних спільнот	1. Е. Бенфілд про соціальний капітал дисфункційної спільноти 2. С. Стівенсон про спільноти вразливих груп 3. Етнічні злочинні угруповання та локальні спільноти	Практичне заняття (групова робота, дискусія, індивідуальні презентації) – 2год.	Основна: 2, 3 Додаткова: 1,2,3	Самостійна робота – 12 год. Виконання індивідуального завдання	11-й, 12-й тиждень
13,14/1 6 год.	Тема 7. Інструменти емпіричного вивчення соціального капіталу локальних спільнот	7.1. Генератори ресурсів/імен/мереж як інструмент вивчення локальних спільнот 7.2. Приклади застосування вимірювальних інструментів у вивченні соціального капіталу	Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.	Основна: 2, 3 Додаткова: 1,2,6	Самостійна робота – 12год. Виконання індивідуального завдання	13-й, 14-й тиждень
15,16/2 3 год.	Тема 8. Приклади програм розвитку соціального капіталу локальних спільнот	8.1. Огляд сучасних грантових програм стимуляції розвитку соціального капіталу локальних спільнот 8.2. Заходи державної політики у сприянні розвитку локальних спільнот	Практичне заняття (групова робота, дискусія, індивідуальні презентації) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова: 1,2,3	Самостійна робота – 19 год. Виконання індивідуального завдання	15-й, 16-й тиждень
Разом 135 год.		16 год.	16 год.		103 год.	